

29.1.2025

Liikenne- ja viestintäministeriö

Viite: Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö (VN/12650/2024)

Valtiovarainministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle julkisesti tuettujen kuljetuksien tietopohjan kehittämistä koskeväksi lainsäädännöksi

Esityksen tavoitteena on mahdollistaa tietojen toimitus Liikenne- ja viestintävirastolle julkisesti tuetuista kuljetuksista. Tietojen toimitus koskisi Pohjois-Pohjanmaan, Lapin, Kainuun ja Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueiden vammaispalvelu- ja sosiaali- ja terveydenhuoltolain mukaisia kuljetuksia ja näiden alueiden Kelan sairausvakuutuksesta korvattavia matkoja. Tietoja kerättäisiin 2026–2027.

Syntyvän tietopohjan avulla olisi mahdollista kehittää julkisesti tuettujen kuljetusten järjestämistä tietopohjaan perustuen. Julkisesti tuetuista kuljetuksista ei ole tällä hetkellä viranomaisrajat ylittävää, kattavaa kokonaiskäsitystä aluetasolla tai valtakunnallisesti. Kattavamman tietopohjan avulla voidaan kehittää julkisesti tuettuja kuljetuksia ja laskea erilaisten kehittämismallien säästöpotentiaali konkreettiseen tietoon perustuen. Tietopohjan avulla on mahdollista esimerkiksi arvioida potentiaalia kuljetusten yhdistämiseksi sekä mahdollisuuksia kutsu- ja joukkoliikenteen parempaan hyödyntämiseen.

Valtiovarainministeriön lausunto

Valtiovarainministeriö pitää kannatettavana esityksen yleistavoitetta saada kokonaiskäsitys maantieteellisesti laajan ja kuljetustarpeiltaan moninaisen alueen kuljetustarpeista ja toteutumasta kahden merkittävän tahon, Kelan ja hyvinvointialueiden, kuljetusten osalta. Syntyvän tietovarannon avulla olisi mahdollista löytää keinoja tehostaa kuljetusten järjestämistä tulevaisuudessa, turvata kuljetusten tarjonta kuljetuskapasiteetin tehokkaalla käytöllä ja yhteensovittaa tarjontaa muun palvelu- ja joukkoliikenteen kanssa. Tärkeää olisi myös sujuvoittaa asiakaskokemusta yhden luokun periaatteella.

Nyt ehdottava kokeilu tietopohjan kehittämiseksi ei tuo uusia säästöjä, vaan luo edellytykset mahdolliselle valtakunnallisen tietopohjan kehittämiseksi. Tämä puolestaan mahdollistaisi erilaisten julkisesti tuettujen kuljetusten järjestymismallien arvioinnin ja jatkokehittämisen. Säästöpotentiaali olisi todennäköisesti suuri: tehtyjen taustaselvitysten mukaan Suomessa on tunnistettu noin 15 % - 40 % säästöpotentiaali. Jo ehdotetun kokeilun alueen osalta säästöpotentiaali voisi olla siten jopa 10–30 miljoonaa euroa ja valtakunnan tasolla siten jo mahdollisesti satoja miljoonia.

Kolmivuotisen kokeilun kustannusten arvioidaan olevan yhteensä noin 400 000-550 000 euroa, josta Liikenne- ja viestintäviraston tietopalvelun ja siihen liittyvien välittömien tuottamis-, ylläpito- ja kehittämistehtävien hankinnan kustannuksia arvioidaan olevan yhteensä noin 300 000-350 000 euroa, sekä tilausvälityksyksyksille korvattavien rajapintakorvauksien noin 100 000-200 000 euroa.

Huomioiden valtiontalouden haastavan taloustilanteen ja mm. talouspoliittisen ministerivaliokunnan tekemät linjaukset koskien mahdollisia uusia valtion lisätehtäviä, valtiovarainministeriö toteaa, että Liikenne- ja viestintävirastolle kokeilusta aiheutuvat menot tulisi kattaa ensisijaisesti viraston olemassa olevilla määrärahoilla tai muuten kohdennuksin hallinnonalan sisällä.

Myös valtionavustusten myöntämistä yrityksille rajapintojen toteutukseen tulisi arvioida kriittisesti paitsi valtiontalouden näkökulmasta myös yritysten välisen tasapuolisten kilpailuolosuhteiden kannalta. Yrityskohtainen tuki on arvioitu kuitenkin varsin pieneksi, noin 15 000 euroksi per yritys.

Lopuksi valtiovarainministeriö haluaa muistuttaa, että kansallisesta resursoinnista päätetään talousarviossa ja julkisen talouden suunnitelmassa. Mikäli esityksestä aiheutuisi muutoksia viranomaisten toimintamenoihin, tulisi esitys antaa eduskunnalle budjettilakina ja se tulisi käsitellä raha-asiaain valiokunnassa. Esityksen valtiontaloudellisten vaikutusten tulee olla yhteneväiset budjettiesityksen kanssa.

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Juha Majanen

Osastopäällikkö, budjettipäällikkö

Mika Niemelä

VN/12650/2024-VM-17

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: